

Studietur til Marokko

Center mod Menneskehandel • 2024

Center mod Menneskehandel har gennem årene identificeret flere marokkanske drenge og unge mænd som udsat for menneskehandel. De er blevet udnyttet af kriminelle netværk i Europa og i Danmark. De unge mænd fortæller om at rejse til Europa og ende i kriminalitet, hvor bande- og mafialignende netværk i europæiske storbyer tvinger dem til at begå tyverier, sælge hash og andre kriminelle handlinger. De fortæller om vold og socialt pres og om "afstraffelses-videoer", som flourer blandt de unge mænd, med voldeligt indhold og seksuelle overgreb begået mod andre drenge, "der ikke makker ret".

Center mod Menneskehandel kommer typisk i kontakt med drenge og de unge mænd, fordi Udlændingestyrelsen, personale fra indkvarteringssteder, kommunale sagsbehandlere eller personlige repræsentanter fra Røde Kors ringer til Center mod Menneskehandels hotline med bekymring for et barn eller en ung. Det sker også at forsvarsadvokater kontakter Center mod Menneskehandel med en bekymring for deres klient.

FORBEREDTE HJEMSENDELSE

Når Center mod Menneskehandel møder drengene og de unge mænd i Danmark, er de pressede, bange og ofte også traumatiserede efter langvarig udnyttelse og pres. De har klaret sig selv i fremmede lande fra en tidlig alder, og tiden undervejs i Europa har lært dem ikke at stole på nogen. Mens Center mod Menneskehandel og andre faggrupper løbende har fået et større indblik i, hvordan drengene og de unge mænd bliver udnyttet til at begå strafbare handlinger, har det samtidig været svært at danne sig et samlet indtryk af deres baggrunde og af, hvad der i virkeligheden er på spil for dem.

I løbet af 2021-2023 accepterede fem unge mænd at rejse hjem til Marokko med den reintegrationsstøtte, der bliver tilbudt personer, der har været udsat for menneskehandel. Medio 2024 er yderligere et par hjemrejser til Marokko undervejs.

Med udgangspunkt i personens ønsker og situation bliver den forberedte hjemsendelse planlagt i et samarbejde mellem Hjemrejsestyrelsen, Center mod Menneskehandel, DRC Dansk Flygtningehjælp og en reintegrationspartner i hjemlandet. Forberedelserne starter allerede, mens personen er i Danmark.

Inden hjemrejsen får personen tilbudt et møde med en hjælpeorganisation i hjemlandet. Det er DRC Dansk Flygtningehjælp, der har kontakt til lokale hjælpeorganisationer, som personen kan samarbejde med. Sammen udarbejder de en reintegrationsplan og evt. en business plan. Planerne beskriver, hvordan personen konkret ønsker at bruge den danske reintegrationsstøtte i hjemlandet.

Den lokale hjælpeorganisation bistår den hjemvendte person og følger op på reintegrationen i samarbejde med DRC Dansk Flygtningehjælp, indtil processen er afsluttet senest tolv måneder efter hjemrejsen.

I Marokko er det den sociale organisation CEFA *The seed of Solidarity*, som bistår hjemvendte marokkanerne fra Danmark med social støtte og reintegration, og de lægger bl.a. vægt på et tæt samarbejde med familien, når unge mennesker vender hjem. Både DRC Dansk Flygtningehjælp, Hjemrejsestyrelsen og Center mod Menneskehandel har besøgt CEFA i Marokko for at sikre den bedste reintegration af de unge mænd.

FØLGE OP OG FÅ MERE VIDEN

Center mod Menneskehandel og Hjemrejsestyrelsen foretog i 2023 en studietur til Marokko for at følge op på de unge mænds reintegration i Marokko og få en mere nuanceret forståelse for deres situation både i Marokko og på deres vej igennem Europa.

Center mod Menneskehandel mødte fire af de unge mænd, som er vendt hjem med reintegrationsstøtte. Turen bød også på besøg ved den lokale organisation CEFA, de marokkanske myndigheder, den danske ambassade og en migrationsforsker med speciale i migration fra Marokko til Spanien.

I 2024 har DRC Dansk Flygtningehjælp ligeledes været i Marokko og fulgt op på flere af de hjemrejste unge mænd og mødtes med de lokale partnere i DRC Dansk Flygtningehjælps reintegrationsprogram.

DRØMMEN OM ET BEDRE LIV

Ved gensynet med de fire drenge og unge mænd, blev det tydeligt, at deres situation både er yderst kompleks og har fællestræk med andre personer udsat for menneskehandel til fx tvangsarbejde og prostitution i Danmark.

Mange børn og unge fra de nordmarokkanske kystbyer ser fra tidlig alder over på det forjættede Europa og drømmer om at rejse over vandet for at tjene penge til dem selv og deres familier. De drømmer om, at de kan få et bedre liv ved at arbejde i Europa, og samtidig kan der være et pres fra familien for at lykkes med at tjene penge. Der kan således være de samme *push-/pull-faktorer* på spil, som man ser i andre menneskehandelssager.

De unge mænd fortæller, at det er svært at vende hjem og tilpasse sig livet i Marokko igen. De er motiveret for at stå på egne ben og få skabt sig et liv igen, men det kræver tid, støtte og en god plan for reintegrationen. De ønsker at bidrage økonomisk til deres familie, og det kan være udfordrende at integrere sig i det marokkanske samfund igen og ikke føle sig mislykket, når de vender hjem. Det kræver en del tid for dem at vænne sig til det nye liv.

Mødet med de unge mænd viser også, at psykosocial støtte er vigtigt i forbindelse med reintegrationen, og at reintegrationen bør være realistisk og ikke overambitiøs.

DE UNGE ER BÅDE MIGRANTER OG SÆRLIGT SÅRBARE OVERFOR KRIMINELLE

Center mod Menneskehandel mødtes desuden med Mercedes Jiménez-Alvarez, som er antropolog og forsker i unge mænds migration fra Marokko til Europa. Mercedes er nu ansat ved et universitet i Spanien og har arbejdet med børn og unge både i Marokko og i Europa.

Mercedes Jiménez-Alvarez fortæller, at det ikke primært er gadebørn i Marokko, der bliver rekrutteret af bagmænd og emigrerer til Europa. Drømmen om Europa er en udbredt drøm blandt børn og unge i Marokko, og de kan bruge mange forsøg på et komme til Europa. De bor ofte på gaden i grænsebyerne, når de forsøger at krydse grænsen som blinde passager på skibe eller via små både. Men det kræver en del ressourcer at krydse grænsen, så ofte er det børn fra den lavere middelklasse og middelklassen.

Grænsekrydsning mellem Marokko og de spanske enklaver Ceuta og Melilla har været svært efter covid19, og grænserne er stort set lukkede nu.

En af Mercedes' vigtigste pointer er, at hvis man skal forstå de unge og støtte dem i at skabe et bedre og

mere stabilt liv i og uden for Marokko, er man nødt til at forstå deres dobbelte rolle som både ulovlige migranter og sårbare unge mennesker med behov for beskyttelse. Hvis de unge mennesker ikke bliver beskyttet i Europa, bliver de lette ofre for kriminelle netværk.

Mercedes fortæller også, at når de unge mænd bliver sendt tilbage til Marokko, kender mange af dem ikke længere deres eget land. De har ofte været væk hjemmefra, siden de var ganske unge, og mange af dem oplever ikke, at der ikke er en social plads til dem, der returnerer. De er derfor i risiko for at blive stigmatiserede, og de kan opleve sig som en fiasko. Dertil kommer, at når de unge vender hjem, mangler familien ofte de penge, som de unge sendte hjem fra Europa.

De unge har behov for psykosocial bistand og støtte, når de er hjemvendt til Marokko. Fordi de unge har levet under et konstant pres, har de svært ved at lægge følelsen af at blive forfulgt fra sig, og det kræver indgående psykologisk støtte at hjælpe dem fri af traumer og angst. De unge er ofte traumatiserede efter overgreb, mange har været gjort afhængige af stoffer i forbindelse med udnyttelse, og de har været fængslet i længere perioder. De unge tror samtidig, at den europæiske mafia eller bande er omnipotent og kan nå dem alle steder. Heldigvis findes der lokale organisationer i Marokko, der kan tilbyde dem støtte.

Hos mange af de hjemvendte unge lever drømmen om et bedre liv i Europa videre. Mercedes ser et behov for tættere samarbejde og koordination på tværs af Europa om at beskytte børn og unge. Hun efterlyser også en større forståelse for, hvilken vold og overgreb de unge har været udsat for på deres rejse. Hun understreger også, at det sociale arbejde med de unge netop skal gå på tværs af grænser.

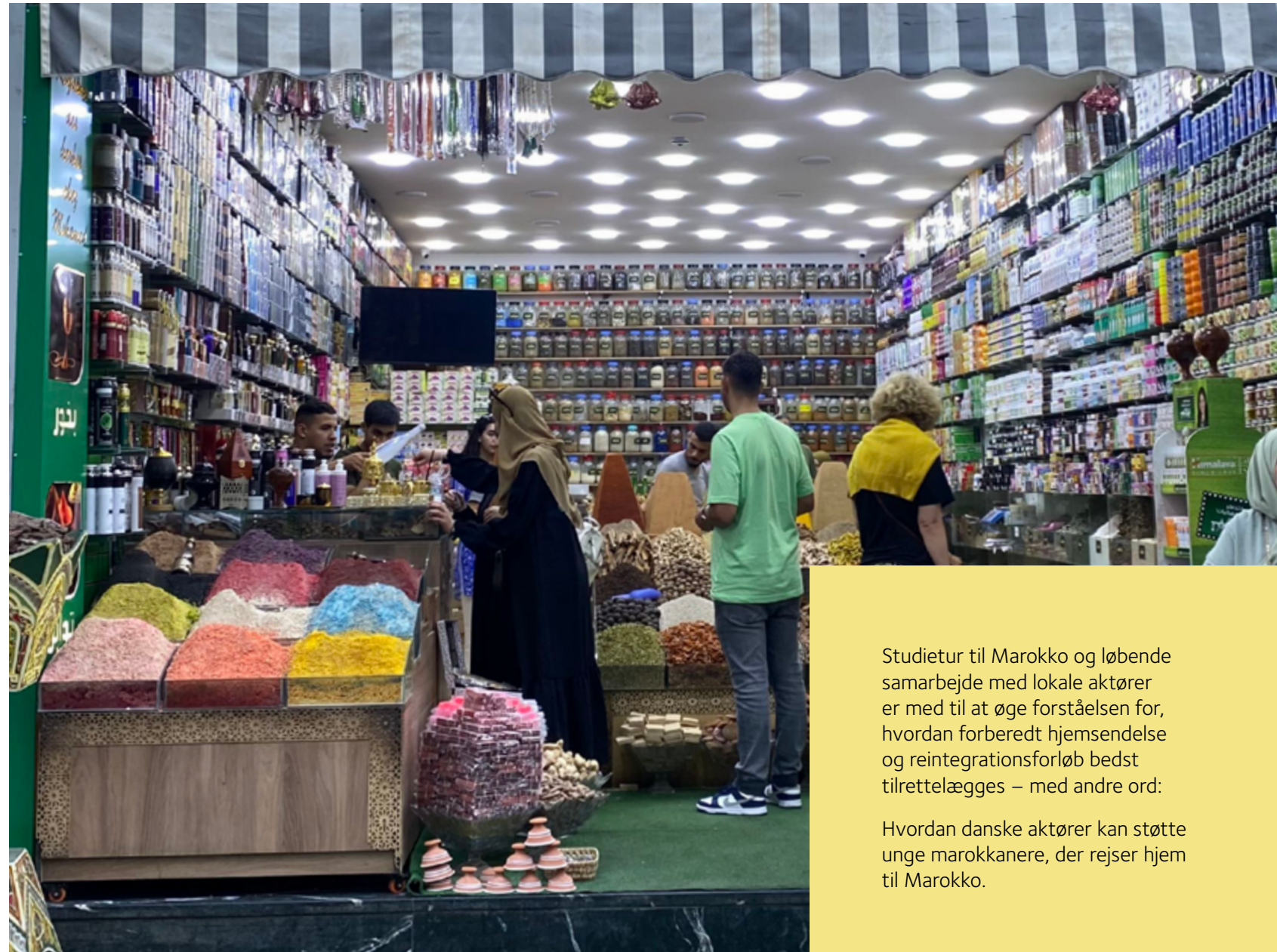

MØDER MED DE MAROKKANSKE MYNDIGHEDER

På studieturen mødte Center mod Menneskehandel også flere marokkanske myndigheder, som fortalte om indsatsen mod menneskehandel. De fortalte om de udfordringer, Marokko oplever som transitland for menneskehandel fra det sydligere Afrika til Europa.

Ifølge de marokkanske myndigheder opholder der sig omkring 50.000 udlændinge i Marokko primært fra andre afrikanske lande, som forsøger at få ophold i landet eller som ønsker at rejse videre til Europa. De marokkanske myndigheder fortæller, at organisationer over hele Marokko er trænet i at identificere personer udsat for menneskehandel. Fx er de organisationer, som arbejder med støtte af kvinder udsat for vold, trænet til at identificere kvinder, der kan være udsat for menneskehandel.

Marokko tiltrådte FN's konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet og tilhørende protokol om bekæmpelse af menneskehandel i 2016 og forbød i den forbindelse menneskehandel i deres straffelov. Marokko nedsatte i 2019 en kommission med ministerier og civilsamfund.

Studietur til Marokko og løbende samarbejde med lokale aktører er med til at øge forståelsen for, hvordan forberedt hjemsendelse og reintegrationsforløb bedst tilrettelægges – med andre ord:

Hvordan danske aktører kan støtte unge marokkanere, der rejser hjem til Marokko.

Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk

Center mod Menneskehandel
www.cmm.dk

Juli 2024